

M E D E D E L I N G E N
van de Stichting
F A M I L I E V I S
V A N Z A A N D Y K

nummer 2, april 1976
redactie: Jacob Vis JCz
Dirk Vis

Adres: Lagedijk 120, Zaanwijk-Holland

'JULIUS CAESAR'
EN ZIJN FAMILIE

In ons vorig nummer deden we in het kort mededeling van waardevolle aanvullingen door de heer Jan Aten op het alleroudste deel van onze genealogie, o.a. betreffende tot nog toe onbekende maar niet onbelangrijke takken van de familie Viscoper. Deze samenhangen hebben we nog in studie en moeten we dus tot een van de volgende nummers uitstellen. Wel leidde ons onderzoek tot het bewijs van verwantschap met enige interessante figuren uit de vroegste geschiedenis van Zaanwijk, leden van het oude geslacht Van Everdingen. We geven daarom de voorrang aan de voorlopige resultaten van dit bijkomend onderzoek. De wat intrigerende titel van dit verhaal wil niet de verwachting wekken dat de familie Vis van Zaanwijk zou afstammen van de grote romeinse veldheer! Het gaat hier om een Julius Caesar - zijn naam spelt hij meestal Julius Cesar - die voor het jonge Zaanwijk in het begin van de 17e eeuw een man van betekenis is geweest en wiens zoon door zijn huwelijk met Guerte Viscoper binnen de familiekring treedt. Een aantal bijzonderheden over hem ontleen we in de eerste plaats aan een publicatie van G.J.Honig in De Nederlandsche Leeuw van 1938, kol.259 vlgg. Honig leidt zijn verhaal aldus in: 'Het was in de winter van 1894-'95, dat ik mijne voorstudiën maakte voor de uitgaaf van het Stam- en Geschiedboek der familie Vis te Zaanwijk. Ik raadpleegde daarvoor het oude Kerckeboeck der Hervormde Gemeente, aangelegd omtrent 1640 door den eersten predikant Ds. Jacobus Borstius...' 'In de lijst der eerste lidmaten, zoekend naar den voorvader van de familie Vis, werd ik getroffen onder die oude leden er een aan te treffen met den naam van J U L I U S C E S A R . Wie was deze man, dragende den naam van den

grooten veldheer der Romeinen? Hij wekte mijn belangstelling op en steeds heb ik genoteerd, hetgeen ik bij mijn verdere onderzoeken in archieven, enz. over hem en zijn familie vond. En ik kwam daarbij, zooals meer geschiedt, tot resultaten, die men te voren niet heeft kunnen voorzien.'

Het resultaat van Honig's onderzoek is in de eerste plaats dat 'Julius Cesar' zich ontpopt als Mr Julius Cesar van Everdingen, schoolmeester van de dorpen Zaanwijk en de Koog. Zijn school hield hij op het noordeinde van laatstgenoemd dorp, dus bij de grens met Zaanwijk. Als we uitgaan van zijn leeftijdsopgaven in enkele notariële aktes mogen we aannemen dat hij is geboren tussen 4 juni en 6 september 1578. Hij bereikt de hoge leeftijd van 89 of 90 jaar. Op 18 september 1667 is hij nog 'gesont van harte', hoewel bedlegerig. Behalve het schoolmeesterschap bekleedde hij nog de post van collecteur van de Gemeenlandsmiddelen - ontvanger dus - voor Koog en Zaanwijk. Op 4 juni 1663 legde hij een verklaring af 'over de koele wijnen', gedurende de laatste veertig jaar op die plaatsen verhandeld. Hij zal dus omstreeks 1623 tot collecteur zijn benoemd.

Wij willen hier dadelijk de vraag inlassen of Julius Cesar de oudste en eerste schoolmeester van Koog-Zaanwijk is geweest. In VIS A SAANDYK (blz.79) vermelden we terloops hoe in de Kalverschans tegenover Zaanwijk na het vertrek van de Staatse troepen daar een of ander oud-soldaat was achtergebleven die er heeft schoolgehouden zodat Borstius nog verschillende oude Zaanwijkers heeft horen vertellen dat zij van deze man hadden leren lezen. Dit verhaal, dat als alle mededelingen van Borstius, authentiek genoemd mag worden, kan natuurlijk geen betrekking hebben op Julius Cesar die in 1578 werd geboren. Dat is immers het jaar van de omwenteling of 'alteratie' in Amsterdam die het einde betekende van het spaanse gevaar voor Holland boven het Y. Met ingang van dat tijdstip was er geen bezetting van de 'Zaanse Schans' met Staatse troepen meer nodig en zou de oud-militair met zijn vredelievender taak - en wie weet ook met de stichting van een gezin! - begonnen kunnen zijn.

Het is eigenaardig dat G.J.Honig in zijn verhaal over Julius Cesar van Everdingen en zijn familie met geen woord rept over deze oudere schoolmeester. Het verhaal van Borstius, dat ook Loosjes en Jacob Honig Jansz.Junior overnamen, moet hem toch bekend

zijn geweest. Bovendien ontdekte Honig bijzonderheden over de afkomst van Julius Cesar van Everdingen die als het ware vanzelf tot de conclusie leiden dat niemand anders dan de vader van Julius Cesar deze oud-soldaat-schoolmeester moet zijn geweest. Men oordele zelf:

Op 3 april 1663 geeft de oude Julius Cesar volmacht aan Annetje Pietersdr. van Everdingen. Zij is weduwe Van der Laen en dochter van J.C.'s broer. Zij zal namelijk mede uit zijn naam van de Heren Staten van het Noorderkwartier vorderen 'gerechtigheid van eenen somma van twee en dertigh duysent carolus guldens, hem comparant competeerende voor sijn rekeningh en helft der voorsz. somma daervan hij met syn twee'en is erfgenaem van sijn vader C o r n e l i s L o e f s z. v a n E v e r d i n g e n , capeteyn, van hem verschooten aan de E.H.Staten van 't Noorderkwartier van een company musketiers van 400 koppen, die den voorn. Capt. Cornelis Loefsz. van Everdingen uyt de stat van Emden heeft gehaelt en overgevoert hier int lant op sijn eygen kosten, welke verschooten kosten is competeerende een som van twee en dertigh duysent carol. guldens als voorsz staet, gelijk blijkt bij de bewijsen daarvan sijnde...' (We kunnen hier nog aan toevoegen dat op 4 januari 1673 voor notaris S.Oosterhoorn te Zaandam door Guert Jans Viscoper, weduwe en boedelhoudster van Frans Juliusz. van Everdingen op de Koog volmacht wordt verleend aan haar broer Cl. Claes Jansz. Viscoper aldaar om Guertes belangen te behartigen in het proces, door Annetje van Everdingen aangespannen voor het Hof van Holland. Dit zal wel betrekking hebben op dezelfde kwestie als de voorgaande volmacht).

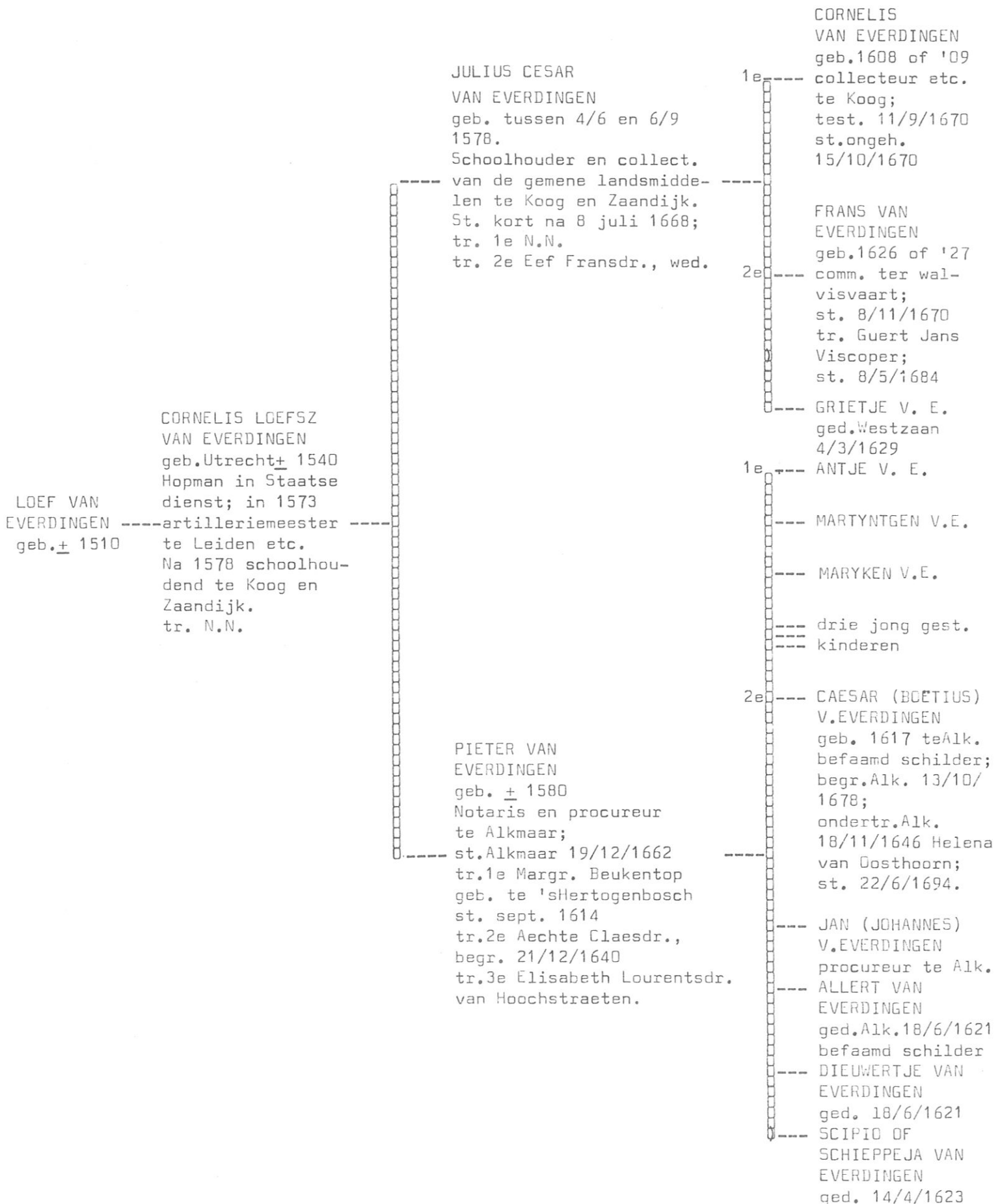
Volgens Honig blijkt hieruit dat Cornelis Loefsz. van Everdingen een van die talrijke edellieden is geweest die in de opstand tegen Spanje hun bloed en ook hun goed voor het land veil hebben gehad. Hij moet hebben behoord tot het aloude geslacht van die naam waartoe ook behoorde Loef van Everdingen die in 1479 met zijn broer Daniël getuige is bij het huwelijk van hun beider broeder Evert Daniëlzoon van Everdingen met Catharina, de erkende natuurlijke dochter van Gerrit XII heer van Culemborgh. De acte is bewaard in het Rijksarchief te Arnhem en o.a. voorzien van het zegel van Loef, zijnde drie gouden banden in een zwart

veld met een gouden vlucht als helmteken.

Niemand minder dan Soeteboom (Oudheden van Zaan-land etc., 1e deel, uitgave 1702, blz. 448) onthult ons dat hopman van Everdingen heeft gediend onder de overste Lazarus Muller aan wie door de plaatsvervanger van Willem van Oranje, Dirk Sonoy, de verdediging van Zaan- en Waterland was toevertrouwd. Om Haarlem te ontzetten zijn deze troepen van de Zaan en Waterland, 600 man sterk, naar die stad getrokken. Na een aanvankelijk glansrijke overwinning op de Spanjaarden lijdt Lazarus Muller in tweede instantie echter een vernietigende nederlaag. De meerderheid komt om, een minderheid neemt de vlucht, o.a. naar Alkmaar.

Er zijn nog enige andere gegevens over Cornelis Loefsz van Everdingen bekend, o.a. dat hij in 1573te Leiden artilleriemeester was. Ook behoorde hij als hopman tot de watergeuzen die onder Lumey den Briel hebben ingenomen. Maar in het Waterlandse was de effectieve strijd na de verwoesting van de Zaan dorpen in januari 1574 feitelijk voorbij. Het bleef daar wachthouden geblazen totdat eindelijk in 1578 Amsterdam de zijde van de opstand koos. Zelfs wachthouden was toen niet meer nodig.

Het komt ons vanzelfsprekend voor dat het Cornelis Loefsz. van Everdingen is geweest die als oud-soldaat, berooid, aan de Zaan achterbleef en met de van tijd tot tijd naar hun verwoeste haardsteden terugkerende Zaanse dijkers een groeiende band van vertrouwen en vriendschap sloot. De naam 'soldaat' is voor een hopman wel een 'understatement'. De gewone soldaat zou nooit les hebben kunnen geven in lezen en schrijven omdat hij die kunsten zelf niet verstond. Dat Cornelis Loefsz. die eerste schoolmeester is geweest wordt nog aannemelijker omdat ook zijn zoon later dat ambt vervulde. Het is meer dan waarschijnlijk dat de hopman zich een vrouw koos uit de zaanse families waar hij zich thuis is gaan voelen. Wij mogen zijn geboortjaar op omstreeks 1540 stellen. Wat zijn leeftijd betreft behoorde hij dus tot de generatie van de kleinzons van Oudtheyn. Dat hij een van zijn zoons Julius Cesar noemt mogen we misschien toeschrijven aan het verlangen dat deze zoon als militair eens de vader zou wreken. De andere zoon noemt hij Pieter. Een naam die afkomstig kan zijn van de familie van zijn vrouw. De naam van deze vrouw zullen we wel nooit aan de weet komen. Maar gezien de toen nog zeer kleine dorpsgemeenschappen van Zaanse dijk en de Koog en het uiterst beperkte aantal niet-

doopsgezinden aldaar is het niet onmogelijk, ja zelfs waarschijnlijk dat zij een dochter was van Pieter Oudt-heyne en dus een zuster van Jacob Pietersz. Viscoper. Het huwelijk Van Everdingen-Viscoper, twee generaties later, zou dan oudergewoonte weer stoelen op een in het verleden liggende verwantschap. Maar ook afgezien van dit veronderstelde introuwen van de hopmanschoolmeester in de Zaadijker gemeenschap is zijn nageslacht de moeite waard om even bij stil te staan.

G.J.Honig verzamelde vrij veel gegevens over de verwanten van Julius Cesar die twee maal getrouwd is geweest. De naam van zijn eerste vrouw is niet bekend. Uit dit huwelijk is in 1608 of 1609 een zoon Cornelis geboren. Zijn tweede huwelijk, met Eef Fransdr., weduwe van Pieter N.N., zal omstreeks het jaar 1625 zijn gesloten. Daaruit is in 1626 of 1627 een zoon Frans geboren en een dochter Grietje (door Honig niet vermeld) die te Westzaan is gedoopt op 4 maart 1629.

Cornelis Juliusz. van Everdingen is evenals zijn vader collecteur der gemenlandsmiddelen geweest. In 1663 blijkt hij als ongehuwde, 54 jaar oud, bij zijn vader in te wonen. Hij schijnt ook 'ventjager' geweest te zijn, een bedrijf dat op de Koog in de 17e eeuw veel werd uitgeoefend. Het bestond in een koophandel van allerlei waren, geladen in een binnenvaarttuig, waarmee men door het land voer, soms tot Vlaanderen toe. Op 12 januari 1645 geeft hij een notariële volmacht aan Johannes van Everdingen, procureur te Alkmaar, om van een burger aldaar geld te innen wegens geleverde brandewijnen. We zien dus dat deze belastingambtenaar zelf ook in drank handelt! Hij testeert op 11 september 1670 voor notaris Kaal op de Koog, waarbij hij zijn halfbroer Frans tot universeel erfgenaam benoemt. Over deze broer Frans van Everdingen die commandeur ter walvisvangst en daarna veerschipper op Amsterdam is geweest hopen we later te vertellen.

G.J.Honig maakt de opmerking dat de keuze van procureur door Cornelis van Everdingen kan duiden op familierelatie met de alkmaarder Van Everdingens. Hoewel hij de broer Pieter te Alkmaar en diens eerste huwelijk vermeldt, gaat hij

daar niet verder op in. Het is jammer dat Honig bij het schrijven van zijn opstel niet op de hoogte is geweest van een eerdere publicatie van de toenmalige archivaris van Alkmaar N.J.M.Dresch in Oud-Holland jg. 1935 blz. 41 vlgg. waarop mr. J.H.Rombach van het gemeentelijk archief te Alkmaar zo vriendelijk was ons te attenderen.

Onder de titel 'Caesar van Everdingen's nalatenschap' verschaft Dresch veel gegevens over deze zeer bekende alkmaarse schilder en zijn familie. Hij is geboren in 1617 en bracht zijn jeugd in Alkmaar door waar hij in 1632 als lid in het St.Lucasgilde werd opgenomen en waar hij tot 1646 of 1647 bleef wonen. Daarna verhuisde hij naar Haarlem waar hij deken van het schildersgilde is geweest. Hij was een uitstekend portretschilder en werkte o.a. in opdracht van Amalia van Solms in het Huis ten Bosch aan de Oranjezaal ter verheerlijking van Frederik Hendrik. Zijn broer Allert van Everdingen is niet minder bekend, zij het vooral als schilder van landschappen. Het is hier niet de plaats om verder op de genealogie Van Everdingen in te gaan. Alleen moeten we opmerken dat, wanneer men de beide publicaties van Honig en Dresch naast elkaar legt, onomstotelijk blijkt dat deze beide schilders kleinzoons zijn van de krijgshaftige hopman Cornelis Loefsz. van Everdingen. Zij zijn geboren uit het tweede huwelijk van Pieter van Everdingen, notaris en procureur te Alkmaar en broer van Julius Cesar van Everdingen. Dit tweede huwelijk van Pieter, die drie maal getrouwd is geweest, bleef Honig onbekend. Het notarisambt van Pieter zowel als het impostmeesterschap van Julius Cesar zullen wel deel hebben uitmaakt van de schadevergoeding die de zoons van de hopman van de Staten hebben geëist.

De portretschilder Caesar van Everdingen heeft niet alleen een zelfportret nagelaten, maar ook de 'contrefeytsels' van zijn vader en moeder en zelfs van zijn grootvader en grootmoeder. Wanneer deze schilderijen nog aanwijsbaar bestaan - wat ons op dit ogenblik niet bekend is - dan zouden we nog de gelaatstreken van hopman Cornelis Loefsz. van Everdingen en zijn vrouw onder ogen kunnen krijgen.

S P O O R W E G F E E S T
T E Z A A N D I J K

Op 15 mei 1878 is ook te Zaandijk feestelijk gevierd het feit dat de spoorlijn Amsterdam-Uitgeest in gebruik werd genomen. Het zal dan wel bij deze gelegenheid zijn geweest dat de deugdzame koningin Sophie, vrouw van Willem III, vanuit de feesttrein door het portierraam de bij de overweg op het Guispad samengestroomde Zaandijkers toewoof, vriendelijk knikkend met haar door pijpekrullen omlijst gelaat.

Wie er ook niet achterbleef met z'n bijdrage tot de feestvreugde was de jolige zestienjarige Cornelis Vis (CVIaa), die orgeldraaiend een jongen in berencostuum door het dorp leidde. Zijn achterneef Jan Marinus Vis wijdde aan Cor toen dit liedje, te zingen op de melodie van P a p a ! P a p a ! :

Zingt blij van geest - een lied op 't
spoorwegfeest.
Een lied op blijden toon - is 't beste
vreugdbetoon;
Een lied kan 't best vertellen - hoe
zeer op prijs wij stellen
Dat ons het spoor - rijdt heel de we-
reld door.

Wij allen hier - wij kwamen
met plezier
En brengen uit Tyrol - een heele
wagen vol:
Met Beer, met trom, met orgel - wij smee-
ren keel en gorgel
En zingen wie om 't meest - ter eer van
't spoorwegfeest.

Deez beer gaat meer - maals vreeselijk
te keer.
Maar op het feest van heden - vindt hij
daartoe geen reden:
Hij hoopt door brullen, springen - op
koek en andere dingen.
En wij, wij zingen blij - dees schoone
melodij!

P I E T E R D O N K E R J U N I O R
V E R T R E K T N A A R A M E R I K A

Pieter Donker junior, geboren te Zaandijk
18 oktober 1861 uit het huwelijk van de
houthandelaar Pieter Donker en Aaltje

Vis Pietersdr. - CIVdb - verliet de HBS te
Zaandam met de prijs van prins Yasikoff.

Die prijs was geen garantie voor het succes in zaken! Pieter associeerde zich eerst in de firma J. Geerling te Wormerveer, een handel in verfwaren. Deze zaak werd in 1881 ontbonden. Daarna richtte hij in zijn geboorteplaats in het pakhuis 'Zaandijk' een eigen zaak op die echter in 1883 moest worden opgeheven ... Zoals vele anderen in die jaren nam hij toen het besluit om zijn toekomst te zoeken in het land van belofte: Amerika. Hij vestigde zich te Harrison in Dakota als farmer en trouwde daar in 1890 met Neeltje Kat, geboren te Westzaan, wier vader zich ook al als farmer in Dakota had gevestigd. Het uitgebreide nageslacht van Donker in Amerika wordt in VIS A SAANDYK vermeld.

Zaterdag 17 november 1883, de avond voor het vertrek van Piet, is het gezin Donker - Vis met alle kinderen uitgenodigd bij oom Jacob Vis Pz en zijn uitgebreide gezin. Men heeft er een echte feestavond van willen maken. Maar op de achtergrond voelt ieder het onherroepelijke van de komende scheiding door het vertrek van de ijverige, bescheiden jongeman die het geluk tot nog toe niet mee had. En destijds betekende emigreren naar Amerika een afscheid voor jaren, mogelijk voor altijd.

De jonge Jan Marinus Vis vertolkt in een roerend gedicht aller gevoelens en ook het vertrouwen in het slagen van Piet met zijn helder hoofd en niet-verwende handen. En: waarheen ge gaat, de mensch is mensch ook dáár.

... Trek dan in vreê, wij volgen in gedachte
In vreugd en strijd U op Uw wegen na.
Wat of ook in Uw nieuw tehuis U wachte:
Dat met den strijd Uw kracht gelijk
steeds sta!
Neem onze wenschen, onze warme beden
En met een vast geloof in wil en kracht
Word' als w'U weêrzien, U den groet
gebracht:
'U is de kroon! Ge hebt met vrucht
gestreden!'

Tot slot zingt Martha Maria Vis haar neef Piet toe op de wijs van het engelse volkslied. Het is een hooggestemd Waarwel, dat eindigt:

Dat 't wel U ga!
Leeft heilrijk gij daar voort!
Dan wordt ons laatste woord
Met vreugde steeds gehoord:

A M E R I K A !

UIT HET LEVEN VAN
DE WEDERDOPERS
Anno 1534

Aan datgene wat misschien het interessantste deel uitmaakt van de familie-geschiedenis hebben we in VIS A SAANDYK maar weinig aandacht kunnen besteden (blz. 21 en 22). De periode van de Wederdopers is een dramatische tijd waarvan men zich moeilijk een voorstelling kan maken. Borstius zegt dat de broers Pieter en Arian, de jongste zoons van Oudtheyn, beiden waren van de 'gesinte der Mennisten' - een in 1534 onjuiste kwalificatie - en geeft dan het verhaal van de mislukte plannen om naar Munster te reizen. We weten dat Piet zich op 't laatste moment aan de afspraak onttrok en niet mee wilde gaan. Volgens Boeken-oogen hangt het hiermee samen dat de nakomelingen van Pieter, waartoe de familie Vis behoort, later hervormd waren en niet doopsgezind.

We gaven bij dit verhaal de afbeelding van het vertrek van de wederdopers uit Amsterdam, waar zij scheep gingen na hun bezittingen verkocht te hebben. Hiernaast geven we nu een tweede authentieke prent die ons zo mogelijk nog beter inlicht over het doen en laten in de kring der wederdopers. Professor Kühler in zijn Geschiedenis der Nederlandsche Doopsgezinden in de zestiende eeuw (blz. 83,87) schenkt aandacht aan deze prenten en schrijft o.a.:

In het belangrijkste centrum Noord-Holland behooren de Anabaptisten tot alle standen; uit de confiscaties blijkt dat velen welgesteld waren. Vóór hun vertrek naar Munster begonnen zij hun onroerend goed te verkopen; dit verschijnsel nam door de geheele provincie zulke onrustbarende afmetingen aan, dat het Hof van Holland het geraden achtte er twee secretarissen heen te sturen om de verdwaasden tot inkeer te brengen. Niet vreemd dus, dat men later in de schepen een 'grooten schat van geld' aantrof. En wat ons hier wordt meege-deeld vinden wij elders in beeld gebracht. Zoo als bekend is, heeft de Amsterdamsche overheid, na het mislukken van den aanslag in Mei 1535, den schilder Barend Dircks acht schilderijen laten vervaardigen, die de herinnering aan de onlusten der Wederdoopers moesten

bewaren. Deze stukken zijn bij den brand van het stadhuis in 1652 verloren gegaan, maar wij bezitten er nog goede afbeeldingen van in het boek van Hortensius. Natuurlijk zijn zij betrouwbaar: met het genoemde doel door een tijdgenoot van tijdgenooten gemaakt geven zij geen fantasie, maar de werkelijkheid. Hoogstens kan men zeggen dat de schilder, blijkens zijne voorstelling van de doopplechtigheid, onwelwillend gezind was jegens de Anabaptisten en derhalve hen niet zal geïdealiseerd hebben. (Kühler doelt hier op het vrijende paar bij het ledikant. O.i. is Barend Dircks ook in dit detail betrouwbaar te achten en is prof. Kühler hier de partijdige). Daarom - aldus vervolgt Kühler - heeft het des te meer waarde dat hij hen nergens afbeeldt als proletariërs.

'Hoe in dien tijd de doop onder de Nederlandsche Anabaptisten bediend werd, blijkt uit de afbeelding: een menigte mannen en vrouwen staat in een zeker niet armelijk woonvertrek rondom een klein doopbekken op een standaard, waarvoor een jonge vrouw of meisje neerknielt, die door een der omstanders met een handvol water op het hoofd begoten wordt. De juistheid dezer voorstelling wordt bevestigd door ettelijke verhooren. B.v.: 'Gevraegt in wat manieren hy herdoupt waert, antwoordt: dat der douper naem waeter vuyt eynen pottken, ende sacht aldys: Ich doup dich in den name des vaders, des soens, des heyligen geist.' etc.

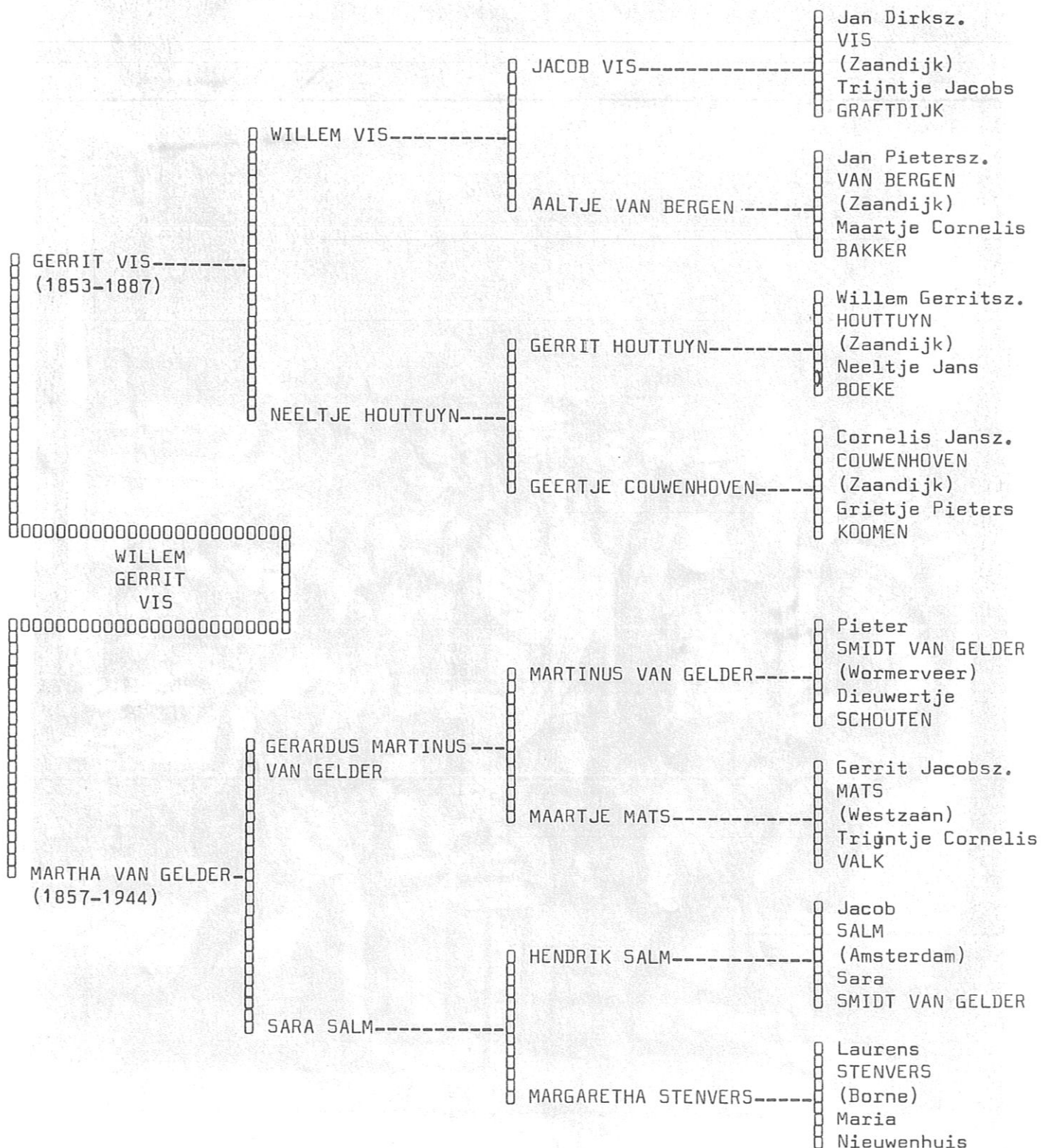
Bij deze prent valt het op dat de vrouwefiguur links, met de huik - dezelfde figuur komt ook op de andere prent voor - de eed aflegt. Hoe is dat mogelijk in een dopers gezelschap? Kühler (blz. 334,335) merkt daarover op dat de 'gemeente zonder vlek of rimpel', die de eed niet toelaat, eerst van later datum is. Aanvankelijk was het standpunt dat alleen waar het de aardse, tijdelijke dingen betrof, men zich moest onthouden van de eed. Menno Simons leerde nog in 1552 dat het zweren slechts verboden was wanneer het ging om 'vlees en bloed' of om 'geld en goëd'. Hoger belangen, zoals de bevestiging der eeuwige waarheid, mochten wel met de eed worden bekrachtigd.

Gezelschap van Anabaptisten omstreeks 1534

Kwartierstaat van W I L L E M G E R R I T V I S
 geboren te New York 10 december 1883
 Overleden te St. Paul (Minnesota) 10 september 1885

E I J D E K W A R T I E R S T A A T
V A N W I L L E M G E R R I T V I S

De heer Simon Honig was zo vriendelijk om ons ter reproductie twee foto's te lenen die ons tot nog toe onbekend waren gebleven. De eerste is het portret van Gerrit Vis Willemsz., wiens actief en veelbewogen leven het slot uitmaakt van ons geschiedverhaal in VIS A SAAN-DYK (blz. 358-362). De bijna een eeuw oude maar nog volkomen onaangetaste foto is gemaakt door E.L.Eaton's Photographic Gallery, est. 1857, who received - en terecht! - First Premium for Best Work from 1869-1876, Omaha Neb.

We zijn blij dat we deze foto, die we stellig in ons boek zouden hebben opgenomen, nu aan de lezers kunnen tonen. De prijzenswaardige fotograaf heeft zelfs het jaartal van de foto in druk achter op de foto vastgelegd, iets waarvan het te wensen ware dat fotografen altijd deden.

De foto dateert dus uit het jaar 1879 toen Gerrit Vis al zeven jaar in Amerika werkte. Hij zou zijn snel stijgende carrière daarna nog negen jaar mogen voortzetten.

De tweede, veel minder goed geconserveerde foto, waarvan we hopen dat hij toch nog voldoende duidelijk zal overkomen, moet dateren uit de zomer van het jaar 1884. Hij is gemaakt door Hooker, 105 E. Third St., St. Paul.

Hij toont ons de jonge vrouw van Gerrit Vis, Martha van Gelder als gelukkige moeder van de kleine Willem Gerrit Vis. Een frisse bloeiende rozetak draagt zij op de borst gespeld.

We weten dat het jonge geluk maar kort heeft geduurd en dat Martha van Gelder haar kind en haar man enkele jaren daarna heeft verloren. Zij zelf werd 86 jaar oud en heeft Gerrit Vis meer dan 56 jaar overleefd.

Naar aanleiding van deze foto's geven we tevens de kwartierstaat van de kleine Willem Gerrit Vis tot en met de overgrootouders van Gerrit Vis en Martha van Gelder. Het materiaal hiervoor ontleenden we aan de eerste uitgave van het familieboek Vis uit 1899. We beschikken niet over alle levensdata van dit voorgeslacht.

CORRECTIES EN AANVULLINGEN

Aan de heer Simon Honig danken we o.a. de volgende aanwijzingen met betrekking tot de inhoud van V I S A S A A N D Y K :

blz. 172 1e kolom regel 22: Het koopmanshuis van Claasje Houttuyn - Nan was niet het huis van Aris van der Ley. Het huis van Aris van der Ley is vererfd op Jan van Vleuten, daarna op zijn ongehuwde dochters en aan Jacobus Johannes Honig, die het huis en erf in 1870 heeft verkocht aan Jan Honig Cornelisz. Het is nu de woning van mijn moeder en de zetel van de Stichting Archief Honig(h).

blz. 175 1e kolom r.6 v.o.: Huis uit de fam. van der Ley, door huwelijk van Claasje Adr. Pel met Claas Alb. Cleyndert aan hem gekomen en gesloopt, vervangen door een geheel nieuw pand (het huidige) voor een totaal van f. 12084:5:2 (volgens notities). Claas Cleyndert verkoopt dit aan Jan Nan in 1774 voor f. 6000. Transportbrief in Z.O.V. (d.d. 30/12/1774) jvsl. 16 p.15 e.v. en no. 70 in idem.

blz. 257/258

De schoorsteen van de Z.Z.Z.
Deze opname komt ook voor op kaartjes gemerkt Breebaard-Zaandijk en Breebaard is in 1870 naar Zaandam gegaan. De meeste foto's van Zaandijk van Breebaard zijn te dateren tussen 1865 en 1870 en de Z.Z.Z. is van 1886. Ook moesten volgens de oude keur schoorstenen minstens 6 voet boven de nok van een huis uitsteken (meer dan 180 cm). Volgens mij is het de huisschoorsteen.

De heer J.W. van Sante was zo vriendelijk ons enige aanvullingen en verbeteringen te zenden die betrekking hebben op het personenregister op het verhalend gedeelte van V I S A S A A N D Y K , blz. 402 vlg.:

Baas, Dirck Pietersz bijvoegen 50

Baas, Jan Pietersz tot en met Willempje Jans bijvoegen 50

Bakker, Cornelis IJsaäksz

Donker, Mr. Meindert, bijvoegen 314

Honig, Jan Cornelisz 85, 177

Lange, Annetje Adriaans de 332

Ley, Pieter Jansz van der 16, 19, 67, 84

Luyt, Guerte Gerrits bijvoegen 50

Luyt, Trijntje Gerrits ,, ,,

Meyn, Walig 140

Smidt van Gelder, Pieter 325

Vis, Dirk Jansz (1701-1742) bijvoegen 50

Vis, Gerrit Jansz (1676-1759) ,, ,,

Vis, Jan Dirksz (1730-1792) ,, ,,

Vis, Jan Jansz (1659-1709) ,, ,,

Vis, Jan Pietersz (1626-1706) ,, ,,

Vis, Pieter Gerritsz ,, ,,

Vis, Pieter Jacobsz (1590-1665) ,, ,,

Vis, Trijntje Pieters ,, ,,

Aanvullingen op de genealogische staat van Jacob Vis en zijn nageslacht:

CI cdb Johanna Cornelia Dekker is overleden te Heilo 30 maart 1976.
CI cfbaaa Rembert Rogier van der Wansem, zoon van Geertrui Maria Vis en Gerardus Petrus Antonius van der Wansem is geboren te zeist 2 februari 1976.